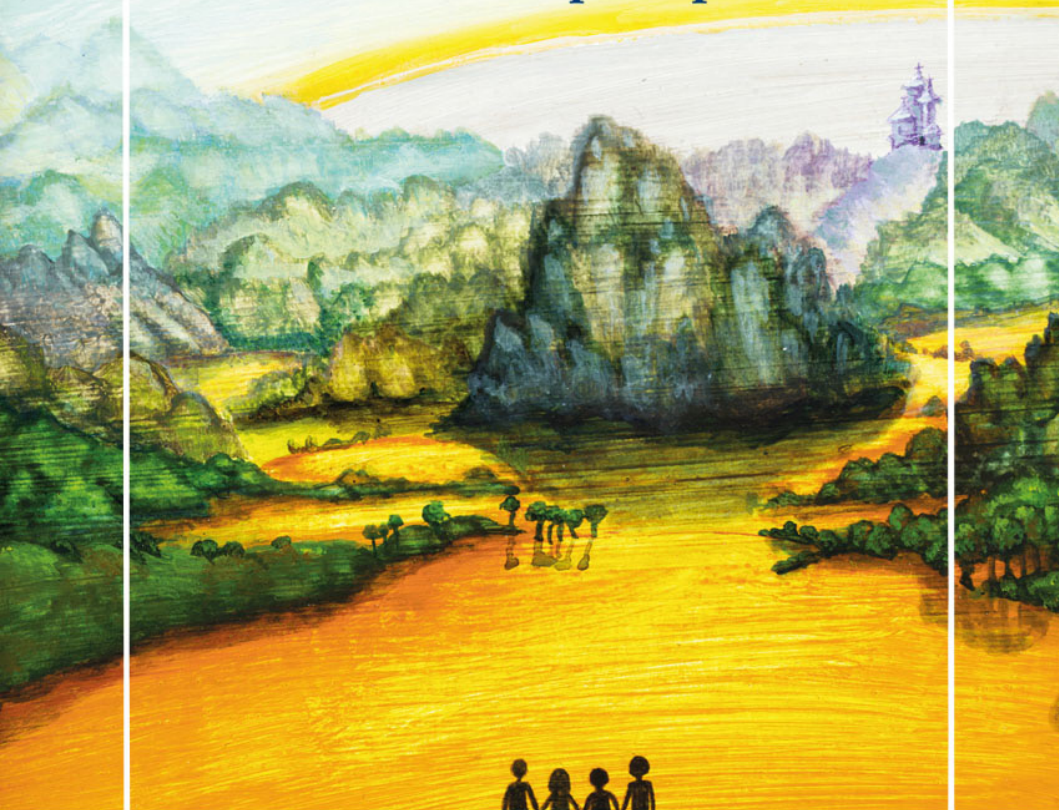

Zuzana Holasová

POPOUPO

aneb

Podivuhodná pouť pouští

e-knihy

Děkujeme Vám za nákup této e-knihy. Jsme rádi, že můžeme touto cestou přinášet dobré zprávy do světa digitálních médií.

Jestliže se Vám podařilo dokument stáhnout z nějakého webu bez placení, tak si jej, prosím, poříďte ještě jednou, férově, na našich webových stránkách <http://www.paulinky.cz/obchod/eknihy>. Může se Vám zdát, že je to zbytečné a že chceme na e-knihách vydělávat. I vydání e-knihy nás něco stojí, zejm. autorská práva, překlad a redakční práci. Vaše platby nám tak umožňují vydávání dalších elektronických titulů.

Nakladatelství Paulínky

www.paulinky.cz

Zuzana Holasová

POPOUPO

aneb

Podivuhodná pouť pouští

© Zuzana Holasová, 1996

Illustrations © Hana Klímová-Pavlátová, 1996

2. vydání, 2013

© Nakladatelství PAULÍNKY, 2013

Petrská 9, 110 00 PRAHA 1

Tel.: 222 311 206

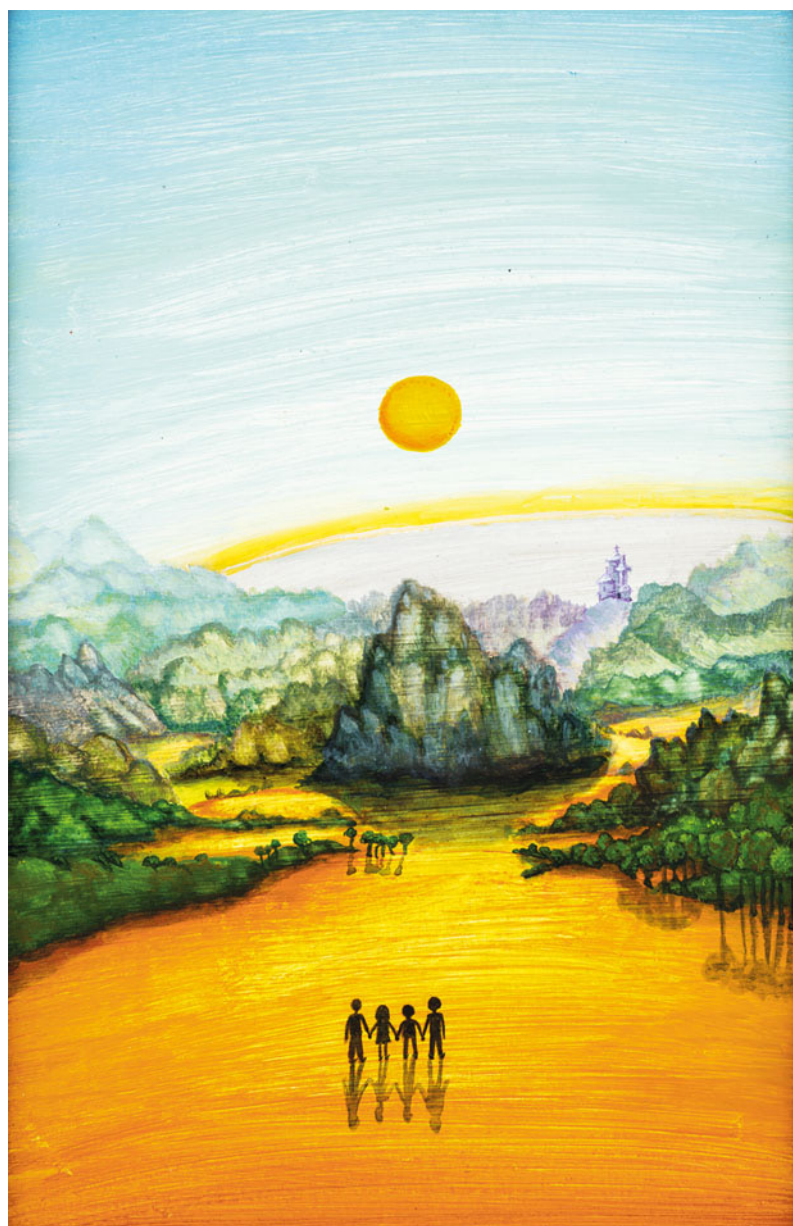
E-mail: paulinky@paulinky.cz www.paulinky.cz

ISBN 978-80-7450-114-2 (Tištěná kniha, 1. vyd.)

ISBN 978-80-7450-236-1 (PDF)

ISBN 978-80-7450-237-8 (ePUB)

ISBN 978-80-7450-238-5 (Mobi)

Michal, Tomáš, Alžbětka a Chocholouš

Byl první pátek po svatodušní neděli a pozdní odpoledne onoho dne probíhalo přesně tak, jak sourozenci Michal, Tomáš a Alžbětka předpokládali. Jezdili touhle dobou každoročně na chalupu na Šumavě, aby, jak říkala maminka, uvedli stavení před létem do obyvatelného stavu, a každoročně se v pátečním odpoledni odehrávalo totéž: jakmile tatínek odemkl dveře chalupy, popadla maminka kbelík, hadr, smeták a vysavač a od toho okamžiku už jenom vydávala pokyny, kdo má co udělat.

Tatínek se jako vždycky ze všeobecného zmatku záhy vytratil na zahradu sekat trávu a Michal a Tomáš, když vynášeli před dům matrace, které měli pořádně vyklepat, po něm závistivě pokukovali.

„Ale spát v postelích, kde se celou zimu proháněly myši, to byste nechtěli, vidíte?“ všimla si, také jako vždycky, jejich pohledu maminka, a aby ještě pádněji odůvodnila jejich nezáživnou, ba úmornou činnost, dodala: „Možná si v nich dokonce udělaly hnízdo.“

„Jé, já chci spát v myším hnízdečku, já chci spát v myším hnízdě!“ zajásala okamžitě maličká Kristýnka, která se všem pletla pod nohy.

„Alžbětko, prosím tě, postarej se o ni,“ řekla přesně podle očekávání maminka a Alžbětka vzdychla a chytila Kristýnku za ruku, předem smířená s tím, že od téhle chvíle bude až do večera dělat sestřičce chůvu. Ale tím povinnosti nekončily, právě naopak – všechno teprve začínalo. Protože zítra bude muset splnit slib, který dala Ladislavovi.

To bylo tak: v neděli před katedrálou uviděla Ladislava, dlouholetého přítele rodičů, kterého ona a její bratři znali odjakživa, a protože ho měla ráda a potěšilo ji, že na slavnost přišel, prodrala se lidmi přímo k němu. Postával s tatínkem, maminkou, Tomášem a Michalem trochu stranou od zástupu a o něčem si všichni povídali.

„Pojeď v pátek s námi,“ říkala mu maminka, právě když k nim Alžbětka dorazila, a myslela tím samozřejmě na Šumavu, kde měl Ladislav nádherný starý dům a kam se v téhle roční době pravidelně na půl roku stěhoval.

„V pátek to nepůjde,“ odpověděl Ladislav. „Dostanu se tam nejdřív v sobotu večer, a dokonce váhám, jestli letos nemám odjezd odložit. Už teď mě bolí všechny klouby, když si představím, jak bude ve stavení lezavo, vlhko a nepříjemno.“

Alžbětka si nějak nedovedla Šumavu bez Ladislava představit. Co jí paměť sahala, býval tam zároveň s nimi, a tak vyhrkla:

„Jé, přijed'. Víš co? Já ti v domě v sobotu zatopím a uklidím.“

Ladislav se usmál a trochu spiklenecky na Alžbětku mrkl: „No, to by od tebe bylo vážně moc pěkné, Zdislavo,“ a Alžbětce neuniklo, že jí řekl jejím novým jménem, asi aby dal najevo, že

chápe pravou příčinu její nečekané nabídky. A tou bezesporu byla všelijaká chvályhodná předsevzetí, která dneska učinila, když jí nad hlavou dozněla slova „Přijmi pečeť daru Ducha svatého“.

„Jenže,“ dodal Ladislav, „musí se naštípat dřevo na topení a to je práce pro někoho staršího a silnějšího, než jsi ty. Ledaže by ti pomohli tady Jiří a František,“ a otočil se na Tomáše a Michala, kteří až do téhle chvíle měli za to, že se jich rozhovor netýká.

Bratři na sobotu plánovali výlet na kolech, ale kývli, zřejmě ze stejných důvodů, z jakých ji napadlo pomoc Ladislavovi nabídnout.

A tak to měli všichni tři jasné. Zítra, sotva se dokončí úklid jejich chalupy, čeká je mnohem rozlehlejší, ovšem také pozoruhodnější Ladislavovo stavení.

Bylo to stavení, kde se Alžbětka, Tomáš ani Michal nikdy nenudili. Do kamenného překladu nad vstupními dveřmi kdosi před mnoha a mnoha lety vytesal nápis AD 1825 a uvnitř to vypadalo, podle tatínkova vyjádření, jako v muzeu lidového umění, nebo, jak si myslela Alžbětka, jako v domě z pohádky. Ladislav tam nashromáždil kdejaký kus selského nábytku, dřevěné lidové plastiky, kameninové nádoby a spoustu dalších pozoruhodných věcí a věcíček. Vrzala tam podlaha, i když po ní nikdo nechodil, a v kamenných klenutých sklípčích se držel chlad a strašidelné stíny i uprostřed léta. Ovšem nejskvělejší byla půda. Stačilo vylézt po rozvrzaném žebříku, nadechnout se – a začínalo dobrodružství. Lesy venku šuměly a hučely jako moře, v kuželu

světla, které vikýřem dopadalo na podlahu, se třepotal zlatý prach a z temných koutů se stále znovu vynořovaly předměty, kterých si sourozenci dříve nevšimli. V truhlicích se daly najít barevné drúzy krystalů, staré mapy, knížky psané švabachem, které nádherně praskaly, když je někdo otevřel. Byl tam i kus brnění kdovíodkud, a když už si Michal, Tomáš a Alžbětka mysleli, že nemůžou objevit nic nového, zničehonic se otevřela tajná zásuvka a v ní ležela skleněná láhev s malou dřevěnou loďkou uvnitř. Ladislavova půda byla zkrátka úžasná a přinejmenším Alžbětka trvala na tom, že je to nejzajímavější místo široko daleko.

A tak měl úklid Ladislavova domu i svoji světlou stránku. Teď ale musela Alžbětka zabavit Kristýnku, aby všude nepřekážela, a kluci se museli vypořádat s těmi matracemi. Michal právě jednou z nich praštil o zem a zavolal na bratrance Otíka, který se mihl kolem s angličtinou v ruce.

„Hele, Chocholouši, taky bys nám s tím mohl trochu pomoci, aby nám zbyla aspoň chvíle na něco smysluplného.“

Otík významně obrátil oči v sloup: „Smysluplného? Tady?“

Zkrátka a dobře, Chocholouš – říkali mu tak kvůli legrační chocholce vlasů, která mu trčela nad čelem – byl protivný kluk a Michal, Tomáš a Alžbětka neměli velkou radost, když jim maminka oznámila, že pojede s nimi na chalupu. Mohli vzít jed na to, že bude podvádět, až je napadne zahrát si karty, že ho rozbolí nohy, sotva vlezou do lesa, a až maminka přinese něco dobrého k svačině, přivlastní si obrovskou rychlostí největší kus.

„Tak pomůžeš nám?“ naléhal Michal.

„No, to asi nepůjde,“ prohlásil Otík. „Já se totiž ze všeho nejdřív musím naučit slovíčka z nové lekce.“

„Ale zítra jdeš k Ladislavovi uklízet s námi! To tě teda nemine,“ houkl na něho Michal, i když právě k Ladislavovi by Otík nemusel. V katedrále totiž nebyl, na takových a podobných místech se neobjevoval, protože jeho rodiče, teta Vlasta a strejda Evžen, si mysleli, že je to zbytečné, a Otík tudíž Ladislavovi nic neslíbil.

„Proč se zase hádáte?“ ozval se tatínek, který se zničehonic vynořil vedle nich.

„To je v pořádku, tati,“ řekl Michal, ale Alžbětka se neudržela a ukázala na Otíka, který mizel do odlehlého kouta zahrady.

„Je protivnej.“

„A jaký by měl být, když mu říkáte Chocholouš, ačkoli víte, že to nemá rád, a neustále s ním vedete spory. Kdybyste se s ním normálně bavili, byl by možná úplně jiný.“

Ale jak se s ním mají normálně bavit, to už jim tatínek neporadil.

Druhého dne ráno však Otík do Ladislavova stavení k údivu všech šel.

„Pojď, je tam spousta zajímavých věcí,“ lákala ho Alžbětka, sotva vstali, protože jí nešlo z hlavy, co říkal tatínek. Otík se na ni sice podíval tím nejprotivnějším pohledem, jaký svedl, ale Alžbětka se nenechala odradit.

„Budou se ti líbit.“

„Jo? A co tam je? Počítač například a počítačový hry? Nebo co jako?“

Nakonec ho však přemohla zvědavost. Na chalupu k strejdovi a tetě jel už několikrát a vždycky to byla pěkná otrava, ale Ladislavův dům vídal jen z dálky. Vlastně ho docela zajímalo, co na té barabizně bratrance a sestřenice mají.

A tak po snídani vyrazili všichni čtyři.

Pršelo. Maminka je vybavila pláštěnkami, ovšem Otík si nepřivezl pořádné boty, a protože si nechtěl půjčit cizí, ťapal blátem v obyčejných teniskách. Brzy je měl úplně promáčené. Alžbětka si všimla, jaké má problémy, a aby se mu šlo líp, nabídla mu bonbon. Měla jich plný sáček; strčila si ho do kapsy těsně před odchodem, protože teprve s bonbonem v puse byla půda dokonalá.

„V poledne vám přinesu něco k jídlu,“ volala za nimi maminka z okna. „Nejdřív si ale zatopte, ať nenastydnete. A na půdě nebuďte moc dlouho.“

A tak se Michal, Tomáš a hlavně Alžbětka, která byla z nich nejmladší, a proto na rodiče nejvíc dala, ubírali k Ladislavovu stavení s dobrým pocitem, že pobyt na půdě mají vlastně dovolený.

Nová hra

Michal, Tomáš, Alžbětka a Otík stoupali dobře známou lesní cestou k rozcestí u vysokého buku. Tam odbočili na úzkou pěšinku vyšlapanou mezi obrovskými polštáři mechu a asi po padesáti metrech dorazili na horskou louku s rozlehlým, dílem kamenným, dílem roubeným stavením pod temným cípem lesa. V dešti vyhlížely kamenné zdi šedě a tajemně a břidlicová střecha se ocelově leskla.

Nikde nebylo ani živáčka a Alžbětka se zajíkla blahem. Tušila naprosto jasně, že dneska zažijí v Ladislavově domě nějaké dobrodružství.

Sotva otevřeli dveře a vstoupili do síně, obklopilo je ticho a lezavý vlhký chlad, jaký bývá v kamenných staveních, v nichž žijí lidé jen několik měsíců v roce.

„Br, tady je zima,“ otrásl se Otík. „Tady teda určitě nastydnou.“

„Moc teplo tu vážně není,“ přikývl k tomu, co říkal bratranec, Michal snad poprvé v životě a běžel otevřít okna, aby mohl do světnice čerstvý vzduch. Potom dodal: „Půjdeme na půdu. Trochu se tam porozhlédneme, a až se to tu vyvětrá, slezeme dolů a zatopíme.“

„To je rozumný. Na půdě bude větší teplo,“ podotkl Tomáš jednak proto, že si to opravdu myslel, jednak proto, že si se starším bratrem dobře rozuměl a skoro vždycky s ním souhlasil.

Jen Alžbětka by raději nejdřív zatopila a uklidila a pak si nerušeně hrála na půdě až do oběda. Trochu rozmrzelá stoupala za bratry po žebříku.

Tomáš se nemýlil. Nahoře na půdě bylo mnohem příjemněji než dole ve světnici. Skoro se zdálo, že staré trámy vydechují teplo z minulých slunečných dnů. Děti pověsily pláštěnky na mosazný věšák v koutě a Alžbětka chvilku pozorovala, jak z nich stéká na podlahu voda. Možná by měla najít hadr a loužičky utřít, ale pak na loužičky i hadr nějak zapoměla.

„Pojďte se podívat na netopýry,“ volal Michal z nejtmavšího a nejvzdálenějšího kouta půdy, kde sídlila malá kolonie nočních zvířátek. „Je jich tu čím dál víc.“

Tomáš se už rozvaloval na svém oblíbeném místě v křesílku u vikýře a nechtělo se mu vstávat. Otík měl za to, že je třeba dělat drahoty, a tak šla za Michalem Alžbětka, aby si bratr nemyslel, že o jeho oblíbená zvířátka nemá nikdo zájem. Moc se jí nechtělo, neměla netopýry ráda. Jak tam tak viseli ze střechy hlavou dolů, připomínali jí černokněžníky zabalené do cípatých plášťů.

„Au, a ke všemu jsem se bouchla do nohy,“ hubovala tiše a koukala po podlaze, o co se to vlastně udeřila. A nálada se jí rázem zlepšila.

„Páni, co to tady je?“

U nohou jí ležela podlouhlá dřevěná truhlička, vlastně nějaké pouzdro, nahoře hladké a po stranách vyřezávané. Nikdy dřív si téhle věci nevšimla, možná proto, že do kouta k netopýrům chodila zřídkakdy.

„Koukejte, kluci. To je teda nález!“

Bratři si jí moc nevšímali. Dobře znali Alžbětčiny nálezy, vždycky to byly nějaké korále, voskové kyticky a skleněné věnečky, zkrátka hlouposti.

„Jenže to nejde otevřít,“ ozvala se Alžbětka. „Co je asi uvnitř?“

Tomáš zpozorněl. Zamžoural ze svého křesílka do šera na věc, kterou držela Alžbětka v ruce.

„To je nějaký vyřezávaný trámek,“ řekl.

„Ba ne, není to trámek. Kolem dokola to má zářez,“ odporovala mu sestra.

Teď už se probudila zvědavost i v Michalovi.

„Ukaž,“ řekl Alžbětce a vzal jí vyřezávanou věc z ruky, „odneseme to ke světlu.“

U vikýřového okna položil truhličku na zem a všichni čtyři se nad ní zvědavě sklonili.

„Tady vpředu to má nějaký uzávěr. Zkusím s tím otočit,“ řekl Michal.

A potom se ozvalo cvak a víko odskočilo.

„Vždyť je tam jenom papír a nějaký futrál,“ odvrátil se Otík.

V truhličce před nimi ležel dlouhý svitek papíru a kožené pouzdro velké asi jako penál.

„Třeba to je stará mapa,“ řekl Michal a hned svitek rozvinul.

Nebyla to mapa, jen čistý papír. A krásný papír.

„Není to pergamen?“ zeptala se Alžbětka.

Otík si významně zaťukal prstem na čelo. „Tohle? Ty nevíš, jak vypadá pergamen?“

„A ty to víš?“ odsekla Alžbětka, protože bylo skoro jisté, že ani Otík ještě nikdy žádný pergamen pořádně neviděl, leda někde v muzeu ve skleněné vitrině.

„Je to papír,“ rozhodl Michal. „Ale obyčejný není. Je mnohem tlustší a pěkně zažloutlý.“

Tomáš zatím otevřel kožené pouzdro, které leželo v truhličce vedle svitku. Byly v něm pastelky s dlouhými naostřenými hroty, každá uložená ve zvláštní kapsičce.

„Koukejte,“ řekl, „mohli bychom je hned vyzkoušet.“

On i jeho sourozenci byli zruční kreslíři. Měli slabost pro papíry, čtvrtky a bloky všeho druhu a barvičkám, tužkám a pastelkám nedokázali odolat. Tomáš jednu pastelku vytáhl a hned chtěl zkusit, jak se s ní kreslí, ale Michal ho zadržel.

„Počkej, ten papír je moc pěkný na to, abychom ho jen tak pomalovali. Je jako stvořený pro mapu. Co kdybychom si vymysleli nějakou hru, nějaké putování neznámou zemí a tu zemi na ten papír nakreslili?“

„To je nápad,“ souhlasil nadšeně Tomáš. „A nakreslíme cestu a po ní z políčka na políčko poputují figurky.“

Otík si pohrdavě odfrkl:

„Aha, Člověče, nezlob se. Tak to bude napínavý.“

„Žádný Člověče, nezlob se. Nazveme to Putování pouští a na figurky, teda jako na nás, tam bude číhat plno nástrah a nebezpečí,“ ohradil se Michal. Potom ho něco napadlo a zamysleně dodal: „Ovšem každé putování by mělo mít nějaký smysl, nějaký cíl.“

Tomášovi se nápad s hrou líbil čím dál víc. Oči mu svítily a představivost pracovala na plné obrátky. Rychle řekl: „Já si myslím, že cílem poutníků v poušti může být jedině studna, nějaký pramen vody.“

„Jenže od studny se stejně musí jít dál. Nejlíp domů,“ ozvala se Alžbětka.

„Ale ta naše studna bude zvláštní,“ obhajoval svou myšlenku Tomáš. „Kdo se z ní napije, uvidí se na hladině takový, jaký opravdu je.“

„Výborně!“ zajásal Michal. „To je dobrý smysl hry. Já bych vážně moc rád věděl, jaký doopravdy jsem.“

„A já taky,“ přidala se Alžbětka a skoro ji mrzelo, že to v jejich hře bude jenom „jako“.

Pravidla hry

Otík pozoroval, jak bratřenci a sestřenice kreslí, a mračil se. Na uklízení nejspíš všichni tři zapomněli – Michal si dokonce sundal náramkové hodinky, asi aby mu nepřipomínaly, jak utíká čas. To Otíkovi pochopitelně nevadilo, ale vymýšlet takové hlouposti, jako je nějaká hra, ho nebavilo. A venku lilo a lilo. Chvilku se díval z okna, chvilku si prohlížel věci na zaprášených policích a začínal se nudit. Nakonec se z dlouhé chvíle přiloudal k ostatním.

Alžbětka, Tomáš a Michal se skláněli nad papírem a o něco se přeli.

„Nemuseli jste hned na začátek kreslit tekuté písky. Vypadnout ze hry po prvním hodu kostkou je pěkně hloupý,“ reptala Alžbětka.

„Poutník přece nemusí vypadnout,“ urovnával spor Tomáš. „Jenom jako ztratí v tekutých píscích boty, tudíž bude postupovat pomaleji než ostatní. Dvakrát třikrát nebude házet kostkou.“

Michal už kreslil písečné duny a kresba se mu opravdu dařila. Přidal pár seschlých trnitých keřů a sem tam trs sluncem spálené trávy.

„Každá hra by měla obsahovat nějakou výhodu. Proto tady vyznačíme zkratku,“ řekl a přes velkou smyčku, kterou se hlavní cesta stáčela hluboko do pouště, nakreslil úzkou spojnici. „Kdo se dostane na tuhle pěšinku, zkrátí si o hodně putování.“

„A dostane se na ni jenom ten, kdo udělá něco pěkného pro ostatní,“ řekla Alžbětka.

Michal se na sestru podíval s převahou staršího a zkušenějšího bratra:

„Můžeš mi vysvětlit, jak chceš ve hře dělat něco pěkného pro ostatní?“

„Samozřejmě jenom jako. Na pěšinku se dostane z políčka dobrých skutků a za odměnu ještě uvidí pomerančovníkový háj,“ ohradila se uraženě Alžbětka a hned začala kreslit zelené stromy a oranžové plody.

Tohle připadalo Michalovi úplně zbytečné. Protože se ale pomerančovníky Alžbětce povedly a vypadaly na mapě pěkně, jen pokrčil rameny. Zatím se mu hra zdála moc snadná, takové nijaké posouvání figurek po papíře, proto řekl:

„Tady vyznačíme kritické pásma. Komu v něm nebudou padat čtyřky, pětky a šestky, půjde moc pomalu a slunce ho vysuší jako obrovskou křížalu.“

„Co tím myslíš, tou křížalou?“ zpozorněla Alžbětka. „To vypadne ze hry?“

Michal se zamračil.

„Vypadne,“ řekl nekompromisně.

Tomáš se mezitím díval na nakreslenou krajinu a zdála se mu moc jednotvárná. Žluté písečné duny, sluncem zhnědlé trnité